

Ο ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΚΑΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

ΤΕΥΧΟΣ ΙΒ΄.

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΕΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΗ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1880.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΡΩΣΣΟ-
ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Υπό Δ. ΣΩΦΡΟΝΙΑΔΟΥ.

(Ίδε τεύχος ΙΑ΄.)

Η ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

Ἡ κυριώτερα ἀφορμὴ τοῦ ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου ἦτον ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν Βουλγάρων· αὐτὸς ὁ Τσάρος ἀνήγγειλε τοῦτο ἐπίσημως ὁπότε ὁ ρωσσικὸς στρατὸς διέβη τὸν Δούναβιν. Ἐν τούτοις καθ' ὅλας τὰς φρικώδεις περιπετείας τοῦ

πολέμου τούτου δυνάμεθα ν' ἀναγράψωμεν τὴν ἐλαχίστην αὐθόρμητον ἐνέργειαν, τὴν ἐλαχίστην πρωτοβουλίαν, τὴν ἐλαχίστην τέλος ἐκ μέρους τῶν Βουλγάρων προσπάθειαν ὅπως διευκολύνωσι τὴν Ρωσσίαν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἀπελευθέρωσεως αὐτῶν; Ἐπὶ δύο ὀλόκληρα ἔτη περὶ οὐδενὸς ἐτέρου λαοῦ ἐγένετο λόγος ἐν τῷ πολιτικῷ κόσμῳ εἰμὴ περὶ τῶν βουλγάρων, ἐν τούτοις ἠδυνήθησαν οὗτοι νὰ ἀναδείξωσιν ἓνα πολιτικόν, ἓνα ἄνδρα, ὅστις νὰ ἐφελκύσῃ διὰ τῆς ικανότητος καὶ τῶν γνώσεων αὐτοῦ τὴν ὑπόληψιν καὶ ἐκτίμησιν τῆς Εὐρώπης; Ἐν τοῖς ὑπὲρ ἀπελευθέρωσεως αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ ἀγῶσίν των (!) ἠδυνήθησαν νὰ ἀναδείξωσιν ὡς ἥρωας τὸν Πέκον Παύλοβιτς, τὸν Λουβοβράτιτς, τὸν Δεσπότοβιτς, τὰ ἀνδρεῖα ταῦτα καὶ ἡρωϊκὰ τέκνα τῆς Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης.

Ἐπὶ δύο ὀλόκληρα ἔτη ἡ Δύσις διετέλεσεν ἐν ἀληθῶς πυρετώδει καταστάσει· ἡ Ἀνατολὴ κατεφλέγη· οἱ στρατοὶ δὲν ἔπαυσαν ἀλληλομαχόμενοι, ἐνῶν ἡ εὐρωπαϊκὴ διπλωματία πυρετὸν κατέβαλεν ἐνεργείας.

Ἐπεὶ τίνων δὲ ἡ γενικὴ αὕτη ἀνωμαλία, ὁ ἀπερίγραφτος οὗτος περισπασμός; Ἐπεὶ... τῶν Βουλγάρων. Οὐδέποτε ἔθνος εὐρέθη εἰς θέσιν προσφοροτέραν ὅπως καταδείξῃ τὴν ζωτικὴν αὐτοῦ δύναμιν· οὐδέποτε πρόσκλησις οὕτως θερμῆ ἀπηυθύνθη πρὸς λαὸν ὅπως ἀναλάβῃ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας αὐτοῦ ἀγῶνα· πλὴν οὐδέποτε συνάμα λαὸς ἐπεδείξατο τοιαύτην ἀδιαφορίαν, οὕτως παγερὰν ἀπάθειαν προκειμένου περὶ ἀγῶνος ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἐκβάσεως τοῦ ὁποίου ἐξηρτάτο τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ μέλλον, αὕτη ἡ ὑπαρξίς αὐτοῦ.

Ἐν τῷ παρασταθέντι δράματι ἡ Εὐρώπη παρέσχε τὰς συμπαθείας καὶ τὴν ἠθικὴν αὐτῆς σύμπραξιν, ἡ Ρωσσία καὶ ἡ Τουρκία πολύτιμον τῶν τέκνων αὐτῶν αἷμα· ἡ δὲ Βουλγαρία;... Δὲν παρέσχεν εἰμὴ μόνον τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἢ κάλλιον ἔλαβον τοῦτο παρ' αὐτῶν ἄλλοι ὅπως τὸ χρησιμοποίησωσιν ὑπὲρ τῆς ἐπιδιώξεως τῶν ἰδίων αὐτῶν σκοπῶν. Ἡκούομεν νὰ γίνῃται ἀδιακόπως λόγος περὶ τῶν βουλγάρων, ἐν τούτοις οὐδαμῶς ἠδυνήθημεν νὰ ἴδωμεν αὐτούς, πλὴν οὐχὶ ἀπατώμεθα· ἴδομεν τούτους ἐν ἀπάσῃ τῇ ἐκπληκτικῇ αὐτῶν ἐνεργητικότητι ἐν τῇ κτηνώδει καὶ αἰμοβόρῃ ἐκείνῃ κατὰ τῶν μουσουλμάνων τῆς Βουλγαρίας ἀντεκδικήσῃ ἢ μετὰ τὸσαύτης βδελυκτῆς καὶ ζοφερᾶς διωργάνωσαν σατανικότητος.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶναι πρωτοφανὲς διὰ τὴν ἱστορίαν, ἀποτελεῖ δὲ τὴν ἐναργεστέραν ἀντίφασιν πρὸς τοὺς ὑπὲρ αὐτονομίας ἀγῶνας τῆς Ἰρλανδίας, τῆς Βανδέας, τῶν βορείων ἐπαρχιῶν τῆς Ἰσπανίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Πολωνίας ὅπως μὴ ὑπομνήσωμεν τοὺς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκληθῶμεν ὑπὲρ τὸ δέον ἐγώιστα ἢ οἰηματῖαι. Τὰ ὀνόματα ταῦτα ἐκπροσωποῦσι μίαν ἐθνηκότητα, ἐν φρόνημα, ἐν πάθος· πλὴν τί παριστᾷ ἡ Βουλγαρία; Ἐγκατάλειψιν τῆς ἰδιᾶς αὐτῆς χώρας εἰς τὰς χεῖρας ἐτέρου, ἀπάρνησιν τῆς ἰδιᾶς αὐτῆς ὑπάρξεως καὶ προφανῆ ἀ-

δυναμίαν εἰς τὸ σκέπτεσθαι καὶ διανοεῖσθαι περὶ ἄλλου τινος ἢ περὶ κτηνώδους ἀντεκδικήσεως.

Ἡ ρωσικὴ διπλωματία κατενόησεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι ὁ λαὸς οὗτος παρουσιαζέται τὰ πολυτιμώτερα συστατικὰ ὅπως καταστῆ πειθήνιον αὐτῆς νευρόσπαστον· διὸ οὐδένα δέον νὰ ἐκπλήξῃ ἢ ὑπερτάτῃ ἐκείνῃ στοργῇ ἣν ὁ στρατηγὸς Ἰγνατιεφ καὶ Συντροφία ἐπεδείξαντο ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τούτου κατὰ τὰς περὶ τῆς συνθήκης τοῦ Ἁγίου Στεφάνου διαπραγματεύσεις.

Ἐν τῇ συνθήκῃ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου διεχάραξαν μίαν Βουλγαρίαν τεραστίας καὶ ἐκπληκτικῆς διαμέτρου διὰ τῆς οἰκτρᾶς ἀκρωτηριάσεως τῆς Τουρκίας ἀφ' ἐνός, καὶ τῆς καταπατήσεως τῶν δικαιωμάτων τῶν λοιπῶν τῆς ὠθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ἐθνηκότητων ἀφ' ἐτέρου. Τὰ ὅρια ἀπερ διεχάραξαν διὰ τὴν Βουλγαρίαν πρὸς βορρᾶν εἰς ἰλίαν φυσικὰ, καθ' ὅσον ὅμως κατέρχονται ταῦτα πρὸς ἀνατολὰς περιβάλλονται τὸν τύπον τῆς ἐντελεστεράς αὐθαιρεσίας. Οὕτω πρὸς τὴν διεύθυνσιν ταύτην περιλαμβάνει πλεῖστα ἁλθανικὰ διαμερίσματα, ὡς τὸ τῶν Δεβρῶν, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὀχθῆς τῆς λίμνης τῆς Ὀχρίδος καὶ ἰδίᾳ τὸ διαμέρισμα Καστορίας, νοτιοανατολικῶς δὲ τὸ χαραχθὲν διάγραμμα περιλαμβάνει χώρας ἐν αἷς οἱ Ἕλληνες, οἱ Ἄλθανοὶ καὶ οἱ Τούρκοι εἰς τριπλάσιοι τῶν Βουλγάρων. Πρὸς νότον τὰ ὅρια τῆς ἀπελευθερωμένης ἡγεμονίας κατέρχονται μέχρι τῆς θαλάσσης καὶ διέρχονται διὰ τοῦ στομίου τοῦ Βαρδᾶγ, ἔνθα οἱ ἔντιμοι ἀπελευθερωταὶ ἐσχόπουν νὰ συστήσωσι ναυτικὸν σταθμόν. Τὰ βουλγαρικὰ ὅρια ἀνερχόμενα εἶτα πρὸς τὰ ἄνω διέρχονται παρὰ τὴν Θεσσαλονίκην ἀφίνουσι τὴν Χαλκιδικὴν χερσόνησον καὶ κατέρχονται ἐπὶ τέλους πρὸς τὴν θάλασσαν ἐν τῷ κόλπῳ Ὀρφανεῖ. Ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου κόλπου μέχρι τοῦ κόλπου τοῦ Λάγου ἡ Βουλγαρία περιλαμβάνει ἔκτασιν 35—40 γεωγραφικῶν λευγῶν ὡς καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν λιμένα τῆς Καβάλλας.

Ὅπως φρικῶδεις ἀκρωτηριάσεις δὲν ὑπέστη ἡ ταλαίπωρος ἀρχὴ τῶν ἐθνηκότητων ὅπως ἡ ρωσικὴ διπλωματία ἴδη πραγματοποιούμενον τὸ προσφιλέστερον αὐτῆς ὄνειρον, ἐπεκτείνει δη-

λονότι τὴν Βουλγαρίαν μέχρι τοῦ... Αἰγαίου. Τὰ δίκαια ἰδίᾳ μίας τούτων, τῆς ἑλληνικῆς, ἐσφαγιάζοντο προφανῶς διὰ τῆς ἐξαμβλοματικῆς ταύτης ἐπεκτάσεως.

Δὲν ἀναλαμβάνομεν ἡμεῖς νὰ καταδείξωμεν τὸ πῶς ἡ ἀρχὴ αὕτη κατεπατεῖτο, τὸ πῶς ἡ ἑλληνικὴ ἐθνηκότης κατεστρέφετο ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ καὶ τὸ πῶς τὰ δικαιώματα αὐτῆς ἐθυσιάζοντο εἰς τὸν βουλγαρισμὸν ὑπὸ τῆς ρωσικῆς ἀπληστίας· δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ὁμιλήσωμεν ἡμεῖς περὶ τῆς ἀριθμητικῆς καὶ λοιπῆς τῶν Ἑλλήνων ὑπεροχῆς ἐν ταῖς χώραις ταύταις ἅς ἡ συνθήκη τοῦ Ἁγίου Στεφάνου παρεχώρει τῇ Βουλγαρίᾳ, διὸ δίδομεν τὸν λόγον εἰς ἓνα τῶν μᾶλλον ἀμερολήπτως τῆς Εὐρώπης διπλωματῶν, τὸν μαρκήσιον Σαλισθουρῆ, ὅστις ἰδοὺ αὐτολεξεῖ πῶς ἐξεφράσθη ἐν τῇ δευτέρᾳ συνεδριάσει τοῦ Βερολινείου συνεδρίου προκειμένου περὶ τοῦ ζητήματος τούτου:

« Μεταξὺ τῶν σπουδαίων κινδύνων οἵτινες ἀναφαίνονται ἐκ τῆς συστάσεως τῆς μεγάλης ταύτης Βουλγαρίας,— εἶπεν ὁ ἄγγλος διπλωμάτης — ἐστὶ καὶ τὸ ὅτι ἡ πλεῖστα μέρη τῆς νέας ταύτης ἡγεμονίας οἰκοῦσα ἑλληνικὴ φυλὴ ὑποταγήσεται εἰς σλαυϊκὴν πλειονοψηφίαν, μετ' ἧς αἱ σχέσεις αὐτῆς δὲν εἶναι σχεδόν φιλικαί, ἐνδεχόμενον δὲ ὅπως ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐξηφανισθῇ, ἢ ὁ φυλὴ αὕτη ἐπὶ τέλους συγχωνευθῇ.

Ἐκτὸς τούτων ἡ εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Αἰγαίου παραδοχὴ νέας τινος ναυτικῆς δυνάμεως δὲν δύναται νὰ ᾖ ἀποδεκτὴ ἄνευ ζωηροῦ τινος αἰσθήματος δυσαρρεσκείας παρὰ τῶν γειτόνων δυνάμεων τῆς Μεσογείου.

Καθ' ἑμὴν γνώμην δέον νὰ ἐξευρεθῇ θεραπεία τις διὰ τὰ ἐπιβλαβῆ ταῦτα ἀποτελέσματα διὰ τινος τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων ἐφ' ὧν ὁ πρίγκηψ Βίσαρκ ἐπεκαλέσατο τὴν προσοχὴν ἡμῶν. Ἐὰν ἡ Βουλγαρία ἀντὶ νὰ ἐκταθῇ μέχρι τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς λίμνης τῆς Ὀχρίδος περιωρίζετο νοτίως μέχρι τῆς γραμμῆς τοῦ Αἴμου, ἡ δευτέρα μερὶς τῆς ἐπαρχίας ἔμενεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σουλτάνου, οἱ κίνδυνοι οὗτοι θὰ ἐμετριάζοντο κατὰ πολὺ, ἐὰν τοῦλάχιστον δὲν ἐξέλπειον ὀλοτελῶς.

» Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νέα τις ναυτικὴ δύναμις δὲν θὰ ἐξετείνετο πλέον μέχρι τῶν ἀκτῶν τοῦ Αἰγαίου. Εὐάριθμος δὲ τις μερὶς τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ἦτις θὰ ἠπειλεῖτο νὰ ἀπορροφηθῇ ἐν τῇ νέᾳ Βουλγαρίᾳ θὰ ἔμενεν ἐν τῇ πολιτικῇ θέσει ἣν ἦδη κατέχει· ἡ δὲ Πύλη θὰ ἐκέκτητο στρατηγικὸν τι σύνορον ὅπερ θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπερασπίσῃ ἐναντίον πάσης ἐν τῷ μέλλοντι εἰσβολῆς.»

Δὲν θεωροῦμεν περιττόν νὰ παραθέσωμεν ἑνταῦθα τὰς σκέψεις ἐνός τῶν βαθείας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀριθμητικῆς σπουδαιότητος τῶν τῆς Τουρκίας ἐθνηκότητων ποιησαμένων μελέτας, τοῦ κ. Blanconi, ἐγκρίτου μέλους τῶν σπουδαιοτέρων γεωγραφικῶν ἑταιριῶν τῆς Εὐρώπης:

« Οἱ Ἕλληνες τῆς Τουρκίας, λέγει ὁ κ. Βλανκόνι ἐν τῷ ἐσχάτως ἐκδοθέντι περὶ τῆς ἐθνηγραφικῆς καταστάσεως τῆς Τουρκίας πολυτίμη ἀυτοῦ συγγράμματι — ἀποτελοῦν πληθυσμόν πολυἀριθμόν, συμπαγῆ, ὁμογενῆ καὶ στενῶς συνηγμένον, ὅστις ὑπερέχει τῶν λοιπῶν κατὰ τὸν ἀριθμόν, τὴν νοημοσύνην, τὴν μάθησιν καὶ σχετικὴν εὐημερίαν... Ἄν οἱ Βούλγαροι ἐπεδόθησαν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν εὐρυτάτων τῶν χωρῶν τούτων ἀγρῶν, οἱ Ἕλληνες ἐγκατεστάθησαν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἐπεδόθησαν εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ μικρὰν βιομηχανίαν.

Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ταῖς ἐμπεριλαμβανόμεναις μεταξὺ τοῦ Αἰγαίου καὶ τῶν μεγάλων ἄρτηριῶν τῶν διερχομένων διὰ τοῦ κέντρου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας μόνον οἱ Ἕλληνες εἰσὶν οἱ διενεργούντες τὸ σπουδαιότατον τῶν δημητριακῶν ἐμπόριον. Ἐκ δὲ τῶν λιμένων Θεσσαλονίκης, Βάλου, Ραιδεστού κτλ. σημαντικότεραι γίνονται κατ' ἔτος ἐξαγωγαὶ σιτηρῶν ἅς οἱ Ἕλληνες παράγουσιν ἐν ταῖς γαίαις τῶν ἢ προμηθεύονται ἐκ τῶν πεδιάδων τῆς Βουλγαρίας... »

Ἄπαντα ἡ τὴν Τουρκίαν οἰκοῦσα ἑλληνικὴ φυλὴ εἶναι διηρημένη κατὰ προσέγγησιν ὡς ἐξῆς:

» Ἡπειρος καὶ Κάτω Ἀλβανία	1,600,000
» Θεσσαλία	500,000
» Μακεδονία	600,000
» Θράκη	500,000
» Κων]πολις καὶ τὰ περὶ αὐτὴν	500,000
	<hr/>
	3,700,000

» Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐν ταῖς καθαρῶς ἑλληνικαῖς χώραις τῆς Τουρκίας ἀπαντᾷ τις καὶ βουλγαρικὰς τινὰς ἀποικίας. Οὕτω ἐν Σέρραις, Δυμοτείχῳ, Σκοπίοις καὶ Στρομνίτση, ὑπάρχουσιν ἀρκετοὶ βούλγαροι, οἵτινες ζῶσιν ἐν μεγίστῃ πενίᾳ, μεθ' ὅλον τὸ εὐφορον τῶν γαιῶν αὐτῶν. Ἐν τούτοις οἱ πληθυσμοὶ οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς χώραις ταύταις ὡς ἀραιόσπαρτα, οὐδεμίαν μετ' αὐτῶν σχέσιν ἔχοντα.»

Οὕτω θυσιάζουσα τὰ δίκαια τῆς πολυπληθοῦς ἑλληνικῆς φυλῆς διὰ τῆς συστάσεως τῆς μεγάλης ταύτης Βουλγαρίας ἡ Ρωσσία καταδείκνυεν ὅτι οὐδόλως περὶ τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς ἀλλ' ἀποκλειστικῶς περὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς συμφερόντων ἐμερίμνα ὅτε διετύπου τοὺς ἔθρους τῆς συνθήκης τοῦ Ἁγίου Στεφάνου.

* *

Πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης τὰ ὅρια τῆς νέας Βουλγαρίας ἀνερχόμενα πρὸς βορρᾶν περικλείουσι τὴν Ἀδριανούπολιν, διακόπτουσι τὴν μεταξὺ Λουλέ-Βουργάζ καὶ Κωνσταντινουπόλεως διὰ σιδηροδρόμου συγκοινωνίαν καὶ καταλήγουσι τέλος εἰς τὸν Εὐξείνιον παρὰ τὴν Μήδειαν. Ἐκεῖθεν ἡ παραλία ἐπέχει τόπον μεθοριακῆς γραμμῆς ἣτις ἀνέρχεται πρὸς βορρᾶν μέχρι τῆς Κωσταντζας.

Ἐν τῇ διαγραφῇ τοῦ ὅριου τούτου ἡ ἀρχὴ τῶν ἐθνηκοτήτων οὐδόλως ἐπίσης ἐσεβάσθη. Μεθ' ἱκανῆς δὲ πιστικότητος ἀπέδειξε τοῦτο ὁ Μιδχάτ πασσάς ἐν τινι φυλλαδίῳ ἐκδοθέντι ὑπ' αὐτοῦ ἀνωμόμως ἐν Παρισίοις μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς συνθήκης ταύτης καὶ φέρωντι τὸν τίτλον « Τὸ ἐνεστὼς καὶ τὸ μέλλον τῆς Τουρκίας».

Οὐδεὶς βεβαίως κάλλιον τοῦ Μιδχάτ πασσά

ἠδύνατο νὰ ἔχη ἀκριβεστέρως γνώσεις περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν χωρῶν τούτων ἄς ἐπὶ τσαυτὰ ἔτη μετὰ τσαυτῆς ἐπιτυχίας διφκήτε.

Κατὰ τὸν ὑπολογισμόν τοῦ Μιδχάτ πασσά πλεῖστα διαμερίσματα ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ περιέχουσι 60 ἢ 80 ἐπὶ τοῖς 100 κατοίκους χριστιανούς· ὑπάρχουσιν ὁμῶς καὶ ἕτερα διαμερίσματα ἀνατολικώτερον ὡς τὸ τοῦ Ρουχτσουκίου, τῆς Ρανγράδης, τοῦ Ὄσμάν-Παζάρ, τῆς Σούμλας, τοῦ Τοτρακάν, τῆς Σιλιστρίας, τῆς Τούλτσας, τῆς Βάρνης κτλ. ὧν οἱ κάτοικοι εἰσὶ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ὀθωμανοῦ τούτου πολιτικοῦ κατὰ 70 0]0 μουσουλμάνοι. Οἱ δὲ Βούλγαροι ἀποτελοῦσι στοιχεῖον ὅλως ἀσήμαντον ἐν τῷ ἀναμῆκτῳ τῶν χωρῶν τούτων πληθυσμῷ.

Μεταξὺ τῶν ὑπαρχουσῶν διαφόρων πηγῶν στατιστικῶν εὐμενεστέρων διὰ τοὺς Βουλγάρους δέον νὰ θεωρηθῇ κατὰ φυσικὸν λόγον ἡ ὑπὸ τοῦ ρώσου Τεπλώφ συνταγεῖσα· ἐν τούτοις καὶ ἐν αὐτῇ ἀναφέρεται ρητῶς ὅτι ἡ νέα Βουλγαρία περιλαμβάνει διαμερίσματά τινα ἐν οἷς οὐδόλως ὑπερτερεῖ ὁ βουλγαρικὸς πληθυσμὸς. Ἡ Βουλγαρία τῆς συνθήκης τοῦ Ἁγίου Στεφάνου περιλαμβάνει 18 διαμερίσματα, ἧτοι τὸ τοῦ Ρουχτσουκίου, Βιδύνης, Τυρνόβου, Τούλτσας καὶ Βάρνης πρὸς βορρᾶν τοῦ Αἴμου· Νύσσης, Σοφίας, Σκοπίων, Ἰζλινίτσας, Φιλιππουπόλεως, Ἀδριανουπόλεως, Μοναστηρίου, Κοριτζᾶς, Θεσσαλονίκης, Σερρών, Δράμας, Καλλιπόλεως καὶ Ραιδεστού πρὸς νότον τοῦ Αἴμου.

Ὁ ρώσος γεωγράφος ὑπολογίζει τὸν πληθυσμὸν τῶν 18 τούτων διαμερισμάτων εἰς 2 ἑκατομμύρια καὶ 580 χιλ. Βουλγάρους καὶ 3 ἑκατομ. καὶ 900 χιλ. μὴ βουλγάρους· ἧτοι οἱ ἑλληγες, μουσουλμάνοι καὶ λοιποὶ τῆς νέας Βουλγαρίας κάτοικοι ὑπερτεροῦσιν ἀριθμητικῶς τοὺς βουλγάρους κατὰ 1,300,000 ψυχᾶς.

Κατὰ τὸν Τεπλώφ οἱ βούλγαροι ἔχουσι τὴν πλειονοψηφίαν ἐν δυσὶ διαμερίσμασι βορείως τοῦ Αἴμου: ἐν τοῖς τοῦ Τυρνόβου καὶ Βιδυνίου, καὶ ἐν δυσὶν ἑτέροις νοτίως τοῦ Αἴμου: ἐν τοῖς τῆς Σοφίας καὶ Νύσσης. Ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς διαμερίσμασιν ὁ πληθυσμὸς ἔχει ὡς ἐξῆς:

Διαμέρισμα	Ὀλικὸς πληθυσμὸς	Βούλγαροι
Ρουχτσουκίου	550,000	200,000
Βάρνης	110,000	86,000
Τούλτσας	130,000	40,000
Φιλιππουπόλεως	900,000	300,000
Ἀδριανουπόλεως	450,000	120,000

Ἐν τοῖς λοιποῖς διαμερίσμασιν ἡ μειονότης τῶν Βουλγάρων ἐστὶ μάλλον ἐπαιτητή.

Ἡ στατιστικὴ αὕτη ἐπιβεβαιουῖται κατὰ μέρος ὑπὸ τοῦ ἐθνογραφικοῦ χάρτου τοῦ ἐκδοθέντος ὑπὸ τῆς Γεωγραφικῆς Ἀκαδημίας τῆς Βιέννης καὶ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ κ. Καρόλου Σάξ, προξένου τῆς Αὐστρίας ἐν Ἀδριανουπόλει. Δὲν θεωροῦμεν δὲ περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁ κ. Σάξ οὐ μόνον προέβη εἰς ἐπιτοπίους πρὸς σύνταξιν αὐτοῦ ἐρεῦνας, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐμελέτησε συντόμως ἀπάσας τὰς προξενικὰς ἐκθέσεις αἰτινες ἐγράφησαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἀφ' ὅτου τὸ ζήτημα τοῦτο τοῦ πληθυσμοῦ ἐκάστης ἐθνηκότητος τοῦ Αἴμου ἐπεσπάσατο τὴν προσοχὴν τῆς Εὐρώπης.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐν Τουρκίᾳ οὐδὲν ὑπάρχει μέσον δι' οὗ νὰ δύναται τις νὰ προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν ἀκριβοῦς στατιστικῆς· γνωστὸν δὲ ὅτι βιβλία θρησκευτικῆς ἢ πολιτικῆς τῶν κατοίκων καταγραφῆς ἐλλείπουσι σχεδὸν ὅλοτε· διὸ οἱ ἐπιδοθέντες εἰς τὴν σύνταξιν γενικῆς τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας ταύτης στατιστικῆς ἐπιπροεάσθησαν ἐν ταῖς ἐρεῦναις αὐτῶν ὑπὸ τῶν πρὸς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἐθνηκότητα ἀτομικῶν αὐτῶν συμπαθειῶν· οὕτω δὲ ἡ ἀμεροληψία αὐτῶν ἐστὶ λίαν ἀμφίβολος.

Ἐν τούτοις ἂν οἱ ρῶσοι διπλωμάται προετίθεντο ἵνα σεβασθῶσι πράγματι τὴν ἀρχὴν τῶν ἐθνηκοτήτων ἔδει ὅπως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐπιστήσωσιν ἅπασαν αὐτῶν τὴν προσοχὴν καὶ στηριχθῶσιν ἐπὶ ἀθθεντικῶν δεδομένων ἐν τῇ ἀπαριθμήσει τοῦ πληθυσμοῦ ἐκάστης τοῦ Αἴμου ἐθνηκότητος ὅπως μὴ θυσιάσωσι τὰ δίκαια τῆς μιᾶς παρέχοντες αὐτονομίας καὶ προνόμια εἰς τὰς ἑτέρας.

Πλὴν ἡ τήρησις τῆς στοιχειοδεσπότητος ταύτης ἀρχῆς ἀντέκειτο προφανῶς πρὸς τὴν ρωσικὴν φιλοδοξίαν. Ὁ στρατηγὸς Ἰγνατιέφ καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ ἐγνώριζον ὅτι οἱ Βούλγαροι παρυσιάζουσιν ἅπαντα τὰ ἀπαιτούμενα συστατικά ὅπως καταστῶσι τέλεια αὐτῶν νευρόσπαστα οὐδεμίαν δὲ ἔχοντες συναίσθησιν πολιτικῆς αὐθυπαρξίας ἤθελον ἐγκαταλείψει ἑαυτοὺς καὶ τὴν χώραν αὐτῶν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀπελευθερωτοῦ αὐτῶν. Οὕτω παρέχουσα αὐτοῖς διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Ἁγίου Στεφάνου τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἀκτῶν τοῦ Εὐξείνου καὶ ἀποσπῶσα δι' ἴδιον αὐτῆς λογαριασμὸν παρὰ τῶν Τούρκων τὸν λιμένα τοῦ Βατοῦμ ἡ Ρωσσία μετέβαλε τὸν Εὐξείνιον εἰς ρωσικὴν θάλασσαν. Ἀφ' ἑτέρου δὲ χορηγοῦσα τοῖς Βουλγάροις τὴν Καθάλλαν, παρέσχεν εἰς τὸ ρωσικὸν ναυτικὸν λαμπρὸν ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου λιμένα.

* *

Μετὰ τὸν οἰκτρὸν τοῦτον ἀκρωτηριασμὸν ὃν οἱ Ρῶσοι διπλωμάται διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ἐπέφερον τῇ Τουρκίᾳ ὅπως σχηματίσωσι τὸ ἐξαμβλωματικὸν τοῦτο ἐπὶ τοῦ Αἴμου κρατίδιον τί ὑπελείπετο τῇ Τουρκίᾳ ἐν Εὐρώπῃ; Ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ τὰ περίχωρα αὐτῆς πρὸς ἀνατολὰς, ἡ Χαλκιδικὴ χερσόνησος πρὸς νότον, ἡ Θεσσαλία, Ἡπειρος καὶ τὸ ὑπολειπόμενον ἐκ τῆς Ἀλβανίας νοτιανατολικῶς καὶ ἐπὶ τέλους ἡ Βοσνία καὶ Ἐρζεγοβίνη πρὸς βορρᾶν. Σημειωτέον ὅτι ἡ ρωσικὴ διπλωματικὴ ἔσχε

τὴν ἀξιοθαύμαστον προβλεπτικότητα νὰ διαχαράξῃ τὰ ὄρια τῆς Βουλγαρίας διὰ τρόπου τοιούτου ὡστε τὰ ὑπολειπόμενα ταῦτα τῇ Τουρκίᾳ τέσσαρα τεμάχια οὐδεμίαν νὰ ἔχωσι πρὸς ἄλλα συγκοινωνίαν. Οὕτω ἡ μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀδριανουπόλεως σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία διεκόπητο, ὡς εἶπομεν ἄνωτέρω, ἐν Λουλέ-Βουργάζ, ὁπότεν ἤρχοντο τὰ ὄρια τῆς νέας ἡγεμονίας. Ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐκ τοῦ πρώτου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τεμαχίου μέχρι τῆς Χαλκιδικῆς χερσονήσου καὶ ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης δευτέρου τεμαχίου μέχρι Θεσσαλίας καὶ Ἠπείρου μόνον διὰ θαλάσσης ὑπῆρχε συγκοινωνία. Τὸ δὲ τελευταῖον τοῦτο τεμάχιον δὲν συνεικονῶνται μετὰ τῆς Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης εἰμὴ διὰ λωρίδος γῆς οὕτω στενῆς ὡστε μεταξὺ Βίσεγραδ καὶ Νόβι-Βαρόδ ὑπάρχει ἀπόστασις ὀκτὼ μόνον χιλιομέτρων. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ συνθήκη ἐξασφαλίζει τῇ Πύλῃ στρατιωτικὴν ὁδὸν διὰ τῆς Βουλγαρίας, μὴ λησμονῶμεν ὅμως ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη ἤθελε διατελῆ ὑπὸ τὴν διαίτησιν τῆς ἡγεμονίας ἣτις ἤδύνατο ὁσάκις ἠθέλουτο ἢ μᾶλλον ὁσάκις ἀπῆλθον τοῦτο τὰ συμφέροντα τοῦ πάτρωνος αὐτῆς νὰ ἀποκλείῃ αὐτήν.

*
* *

Ἐν τοῖς οἰκονομολογικοῖς ὅροις τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου ἀποκαλύπτεται ἐν ὄλῃ αὐτῆς τῇ γυμνότητι ἡ ρωσικὴ ἀπληστία. Οὐ μόνον οἱ ὅροι αὐτῆς εἰσὶν ὄλως ἀθαίρετοι, ἀλλὰ παραβλάπτουσι καὶ τὰ συμφέροντα ἀπάσης τῆς Εὐρώπης.

Ἡ οἰκονομικὴ κατάσταση τῆς Τουρκίας, καθ' ὅσον ἀποβαίνει δυνατὸν νὰ προσεγγίσῃ τις εἰς τὴν ἀλήθειαν, δύναται νὰ συνοψισθῇ ἐν τοῖς ἐπομένοις:

Χρέος κυμαινόμενον.	Φρ.	4,500,000,000
Χρέος Πάγιον.	»	5,000,000,000
Τὸ ὅλον.	»	6,500,000,000

Κατὰ τινὰ ἀρχὴν τοῦ διεθνoῦς δικαίου ὁ νικητῆς ἀποσπῶν παρὰ τοῦ ἡττηθέντος χώραν τινα ὀφείλει νὰ ἀναλάβῃ καὶ τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὴν ἀντιβάρυνσην μέχρι τοῦδε τὴν εἰς τὸ κράτος αὐτοῦ προσαρτωμένην χώραν. Αὕτη ἡ Ρωσσία ἀπέδωκεν πάντοτε μέγιστον εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην σεβασμὸν. Οὕτω τὸ 1808 ἀποσπῶσα τὴν Φιλανδίαν παρὰ τῆς Σουηδίας ἀνέλαβεν ὡσαύτως καὶ ἀπάσας τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς μέχρι σήμερον δὲ ἡ ρωσικὴ τῆς ἐπαρχίας ταύτης διοικήσεις ἐπεδείκνυε μεγίστην ἀκρίβειαν εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων τῶν δανείων ἅτινα εἶχον συνολογῆσαι διὰ τὴν χώραν ταύτην προηγούμενος ἡ σουηδικὴ κυβέρνησις καὶ ἅτινα ἀνεγνώρισεν κατὰ τὴν εἰς τὸ κράτος αὐτοῦ προσάρτησιν αὐτῆς ὁ Τσάρος Ἀλέξανδρος ὁ Α'.

Εἶτα κατὰ τὸ 1815 τὸ δουκάτον τῆς Βαρσοβίας μετεσχηματισθὲν εἰς βασιλείον τῆς Πολωνίας παρεχωρήθη τῇ Ρωσίᾳ διὰ τῆς συνθήκης τῆς Βιέννης. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος ἀνέλαβεν ἐπίσης ἀπάσας τὰς ὑποχρεώσεις τῆς προκείμενης κυβερνήσεως τοῦ δουκάτου. Κατὰ δὲ τὴν διάλυσιν τοῦ βασιλείου τῆς Πολωνίας τὰς ὑποχρεώσεις ταύτας ἀνέλαβεν ἡ κεντρικὴ τῆς Πετροπόλεως κυβέρνησις.

Ὁ Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ προσαρτῶν εἰς τὸ Πεδεμόντιον τὴν Πάρμαν, Τοσκάνην, τὴν Νεάπολιν, τὴν Σικελίαν καὶ ἐπὶ τέλους τὴν Ρώμην ἀνεγνώρισεν, παρεδέξατο καὶ ἱκανοποίησε ἅπαντας τοὺς πιστωτὰς τῶν κρατιδίων τούτων. Πάντα δὲ τὰ χρέη τῶν χωρῶν τούτων ἐπιβαρύνουσι σήμερον τὴν Ἰταλικὴν κυβέρνησιν.

Ἐν τούτοις τὴν ἀρχὴν ταύτην τοῦ διεθνoῦς δικαίου ἠθέλησε νὰ καταπατήσῃ ἡ Ρωσσία ἐν τῇ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου συνθήκῃ, ἐν ᾗ οὐδόλως γίνεται μνεία τῶν χρηματικῶν ὑποχρεώσεων ἅτινας ἠθελον ἀναλάβει τὰ χειραφετούμενα κράτη ἐκ τοῦ ὀλικοῦ χρέους τοῦ ἐπιβαρύνοντος τὴν ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν εἰς τὴν μέχρι τοῦδε ἀνῆκον.

Μεθυσθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀπληστίας αὐτῆς ἡ ρωσικὴ διπλωματία δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς ληστὴν νομίσαντα ὅτι εὐρίσκεται μόνος ἐν τῇ γωνίᾳ ἐνὸς δάσους καὶ ριπτόμενον ἀπροφυλάκτως ἐπὶ τοῦ θύματος αὐτοῦ. Λεισμονῆ ὅτι ὑπάρχει Εὐρώπῃ ἣτις ἐστὶ πιστωτὴς τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους διὰ τὸ στρογγυλὸν ποσὸν τῶν πέντε δισεκατομμυρίων φράγκων καὶ δι' ἀφελείας πράγματι ἀχαρηκτοῦ καταπατῆ τὰ δίκαια τῶν πιστωτῶν τούτων ὅπως ἐπιτύχη τοῦ σκοποῦ αὐτῆς.

Οὕτω ὁ στρατηγὸς Ἰγνατιὲφ καὶ οἱ πολυμήχανοι αὐτοῦ συνάδελφοι ἀποσπῶσιν ἐκ τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους σύμπασαν τὴν Βουλγαρίαν καὶ μέρος τῆς Ἀρμενίας, τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Ἐρζεγοβίνης. Αἱ χώραι αὗται παρέσχον τῇ Τουρκίᾳ ἐτήσιον πρόσδορον 140,000,000 φράγ. ἐκ τῶν 340 ἑκατομ. τοῦ ὄλου αὐτῆς προϋπολογισμοῦ· ἀπογυμνοῦντες δὲ τὴν Πύλῃν ἐκ τοῦ τρίτου τῶν ἐτησίων αὐτῆς προσόδων, οὐδόλως φροντίζουσι ὅπως ἐλαττώσῃ τὸ ὑπέρογκον αὐτῆς χρέος· ζητοῦσι δὲ παρ' αὐτῆς ὅπως πληρώσῃ τοὺς τόκους χρέους ὑπερβαίνοντος τὰ πέντε δισεκατομμύρια φράγκα, τοῦθ' ὅπερ ἀποβαίνει ὑλικῶς ἀδύνατον· οὕτω, ἡ συνθήκη τοῦ Ἀγίου Στεφάνου καταδικάζει τὴν Τουρκίαν εἰς διαρκὴ χρεωκοπίαν, οἱ δὲ Εὐρωπαῖοι πιστωτὰι ἀπώλυσιν καὶ τὰς ὑστάτας αὐτῶν ἐλπίδας· ἡ Ρωσσία ἐξαφανίζει ταύτας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς φιλοδοξίας τῆς.

(ἀκολουθεῖ).

τὸ Βαρτθούργου τῆς Τουρίγγης, ὁμώνυμου, τῆς Θεᾶς ταύτης ὄρους. (Venus berg).

Χειμάρβος κρυστάλλου διαυέστερος ἀπὸ ῥαγάδων πηγάζων χαρίεντος βράχου ρίπτει τὰ διαυγῆ αὐτοῦ νάματα ἐν χαριέσσει λίμνῃ, ἐνθα πλέουσιν ἡμίγυμνοι νηητίδες καὶ κύκνοι. Ἐρωτες χρυσιπτεροὶ σύμβολα τῆς ἐρασμίας Θεᾶς ἵπτανται ἐν τῷ μυροβόλῳ τοῦ σπήλαιου αἰθέρι. Σειρῆνες κιθάρας κρούουσαι διὰ τῶν ἄθρων αὐτῶν δακτύλων καλοῦσι τοὺς παρέκει ὑπνώττοντας θνητοὺς, θύματα τοῦ κάλλους αὐτῶν, πρὸς χορόν· ἕτεροι ἀναδύουσαι τοῦ ἀφροῦ ὄρχουονται, ἐν ᾗ ὁ Βαγνέριος ἦρω, ὁ ὠραῖος ἱππότης Τανχάυζερ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀντροῦ ἐκεῖνου ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς Ἀφροδίτης νωχελῶς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰσελθὼν, ἀδιαφόρως δέχεται τὰς ἐρωτομανεῖς τῆς Θεᾶς αὐτοῦ θωπείας, καὶ ἀπαθῶς ὄρα τὸ μαγευτικὸν θέαμα τῶν θνητῶν ἐκεῖνων ἐν μέθῃ τέλος κλινόντων τὴν κεφαλὴν ἐν ταῖς ἀγκάλας τῶν τρομερῶν Σειρῆνων. . . .

Ὁ Τανχάυζερ ἦν Γερμανὸς ἱππότης καὶ τραυβαδοῦρος ἐκ Βαρτθούργου, εὐδοκίμως παίζων παρὰ τὴν λύραν αὐτοῦ καὶ τὸ ξίφος, ὠραῖος νέος καὶ εὐγενὴς κατακτῆσας διὰ τῶν ὁμμάτων καὶ τοῦ ἄσματος αὐτοῦ τὴν καρδίαν τῆς πολυθελγῆτρος Ἐλισάβετ ἀνεψίας τοῦ Λάνδγραβ (*) τοῦ Βαρτθούργου Ἑρμάννου.—Ἐξελθὼν ἡμέραν τινα πρὸς θήραν καὶ τέρψιν ἐν τῇ φύσει μελαγχολικῇ αὐτοῦ καταστάσει, ἐπὶ τοῦ Βένουστβεργ, συλλαμβάνεται ὑπὸ τῆς γοήσεως Θεᾶς, καὶ καθείργεται ἐν τῷ παραδεισεῖφ ἐκεῖνῳ ἄντρει, ὑπέικων εἰς ἀπαξαπάσας τῶν πόθων αὐτῆς τὰς πανσθενεῖς βουλήσεις.

Ἄλλὰ φεῦ! . . . τί τὸ διαρκὲς ἐν τῇ καρδίᾳ θνητοῦ; Ὁ κόρος ἀείποτε ἐστὶ τὰ ἐπικάρπια τῶν ἡδονῶν ἐν τῇ γῆ, ὡς ἀπαρχαὶ ὁ ἔρωρ καὶ οἱ πόθοι. Ὁ Τανχάυζερ βαρύνεται τέλος τὸν ἔρωτα ἐκεῖνον, τὸν ζήλευτον καὶ τοῖς Θεοῖς αὐτοῖς ἔρωτα τῆς Ἀφροδίτης, καὶ ἀθυμεῖ. . . . Ἐν-

(*) Landgrave λέξις γερμανικὴ σύνθετος ἐκ τοῦ Land = γῆ, καὶ graff = κόμης. Σημαίνει δὲ κυρίως κληρονομικὸν κυριάρχην κρατιδίου τινος ἢ ἐπαρχίας ἐν Γερμανίᾳ. (Landgraviat).

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΤΟΥ

« Tannhauser ».

—o—

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΒΙΕΝΝΗΣ

ὑπὸ Ο. Μ.

(Ἰδε τεῦχος ΙΑ').

V

Κατὰ Βάγνερ καὶ τὴν Σκανδιναυικὴν μυθολογίαν, οἱ Θεοὶ τοῦ Βορρᾶ στερηθέντες τῆς ἐπὶ τῆς ὑψηλοῦ ἐνδόξου αὐτῶν βασιλείας, ἄμα τῇ γεννήσει τοῦ ταπεινοῦ ἀλλ' ἰσχυροῦ τῆς Βηθλεὲμ ἠρώσ, κατέφυγον εἰς ὄρη ἀπόκεντρα καὶ μεμακρυσμένα, εἰς ἄντρα ἄδουτα ἀνθρωπίνοις ποσὶν, ἐνθα ἔζων ἄδοξοι καὶ ἀφανεῖς, ἀλλ' ἐν λαμπρότητι μοναρχίας ἐκθρονισθείσης, ἐν μέσῳ τῶν Χαρίτων, νυμφῶν καὶ νηρηίδων των.

Τοιοῦτο σπήλαιον παρέστη ἡμῖν τὸ πρῶτον ἀνοιγομένης τῆς θεσπεσίου αὐλαίας, τὸ σπήλαιον τῆς ἐρασμίας τῶν Γότθων Ἀφροδίτης ἐπὶ τοῦ παρὰ

(Γαλάτεια Ζεβρίνα της Βενεζουέλας).

Τὸ φυτὸν τοῦτο πρὸς ταχεῖαν καὶ τελείαν ἀνάπτυξιν δεῖται ἀφθόνου ὕδατος.
Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος προφυλάτ-

τουσι τὰς ρίζας αὐτοῦ ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τῆς ὑγρασίας θέτοντες αὐτὰς ἐντὸς ξηρῶν θηκῶν.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ.

—ο—

Η Α. ΕΞΟΧΟΤΗΣ

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΒΕΔΔΙΝ ΠΑΣΣΑΣ.

(Πρωτότυπος Σκιαγραφία).

Δημοσιεύσαντες ἐν προηγουμένοις τεύχεσι τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ τὰς βιογραφίας διαφόρων ὀθωμανῶν πολιτικῶν, θεωροῦμεν καθήκον ἡμῶν ὅπως τὸ «Παγκόσμιον Λεύκωμα» τοῦ παρόντος τεύχους τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» ἀφιερῶσωμεν εἰς τὸν διακεκριμένον ἐκεῖνον ὀθωμανὸν λειτουργὸν ὅστις οὕτως ἐνεργὸν λαμβάνει σήμερον ἐν τῇ ἐξωτερικῇ τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας πολιτικῇ μέρος, εἰς τὸν πολιτικὸν ἐκεῖνον ὅστις φαίνεται πεπροικισμένος δι' ἀπάντων τῶν ἀπαιτουμένων συστατικῶν ὅπως τὸ ὄνομα αὐτοῦ καταλάβῃ σπουδαῖον χῶρον ἐν τῇ συγχρόνῳ ἱστορίᾳ τῆς ὀθωμανικῆς διπλωματίας, εἰς τὴν Α. Ε. τὸν νῦν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργῶν ΑΒΕΔΔΙΝ ΠΑΣΣΑΝ.

Φυσικὴ καὶ ἔκτακτος νοημοσύνη, μεγίστη ἀποφασιστικότης καὶ ἐξαιρετικὴ τῶν εὐγένεια εἰς τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τὰ διακρίνοντα τὸν ἀνώτερον τοῦτον λειτουργὸν, οὔτινος ἀποπειρόμεθα νὰ ποιήσωμεν ἀτελῆ σκιαγραφίαν.

Ἄν ἐπιθυμῇ τις νὰ μάθῃ τὸ τί δύναται νὰ κατορθώσῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὀρθῆ καὶ συνετῇ κρίσει καλλιεργθεῖσα ὑπὸ μακρᾶς καὶ βαθείας σπουδῆς καὶ ἐμφυχομένη ὑπὸ λογικῆς καὶ οὐχὶ ἐξημμένης φιλοδοξίας δὲν ἔχει ἢ νὰ μελετήσῃ ἐπισταμένως τὸν μέχρι τοῦδε βίον τοῦ ΑΒΕΔΔΙΝ Πασσᾶ ὅπως πεισθῇ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται μεγαλεῖον καταγωγῆς, δὲν ἀπαιτοῦνται ἰσχυραὶ προστασίαι οὔτε ἔκτακτοι καὶ ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις ὅπως ἀνέλθῃ τις καὶ καταλάβῃ τὰ ὕψιστα τῆς Αὐτοκρατορίας ἀξιώματα, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται ἀπλῶς ἐπιμονὴ καὶ ἀποφασιστικότης συμβαδίζουσα μετὰ πιστῆς καὶ ἀνελλειποῦς πάντοτε τοῦ καθήκοντος ἐκπληρώσεως.

Ὁ Ἄβεδδὶν Πασσᾶς κατάγεται ἐκ τῆς Ἄλθα-

νίας, ἐγεννήθη ὁμῶς ἐν Ἡπείρῳ, ἐν Κοινοπόλει, κομοπόλει κειμένη εἰς δεκάλεπτον ἀπὸ τῆς θαλάσσης — Σαγιάδας — ἀπόστασιν καὶ εἰς τὴν διοίκησιν Φιλιατῶν ὑπαγομένης. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἄχμετ Ντῆνος ὀνόματι μετόφησεν εἰς Ἡπειρον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τεπελενλή Ἄλῃ Πασσᾶ, ἧτο δὲ εἰς τῶν ἰσχυροτέρων εὐπατριδῶν τῆς Ἡπείρου, λαβὼν πάντοτε τὸ ἐνεργώτερον μέρος ἐν τοῖς ἀφορῶσι τῆν ἐν λόγῳ ἐπαρχίαν.

Ὁ Ἄχμετ Ντῆνος οἶονεὶ προαισθανόμενος τὸ εὐρὺ στάδιον ὅπερ ἐπεφυλάσσετο εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, δὲν ἡμέλησε νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὅπως παράσχη τῷ νεαρῷ Ἄβεδδὶν λίαν ἐπιμελετημένην ἀγωγὴν καὶ χορηγήσῃ αὐτῷ ἀφ' ἑτέρου τὰ μέσα ὅπως τελειοποιήσῃ ὅσον ἐνεστι ἐντελέστερον τὰς σπουδὰς αὐτοῦ. Ὁ Ἄβεδδὶν βέης ἐδιδάχθη ἐν Πρεβέζῃ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἀρχαίων διδασκάλων καὶ νῦν προέδρου τοῦ Ἐμποροδικείου Πρεβέζης κ. Περικλῆ Μαρίνου.

Ἐκ νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας ὁ Ἄβεδδὶν βέης ἐπεδείξατο πρὸς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀγάπην βαινουσαν μέχρις ἀληθοῦς ἐνθουσιασμοῦ· διὰ δὲ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ ἀγγινοίας καὶ ἐκτάκτου τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἀντιληπτικότητος δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐκμάθῃ ἐντελῶς τὴν γλῶσσαν ταύτην καὶ τελειοποιήσῃ τὰς ἐπὶ ταύτης σπουδὰς του. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπιθυμῶν ὅπως ἡ ἀγωγή αὐτοῦ ἦ ὅσον ἐνεστιν ἐντελεστερα προσέλαβε τακτικὸν δι' αὐτὸν διδάσκαλον τῆς γαλλικῆς, παρ' οὗ ὁ Ἄβεδδὶν διήκουσε τὰ πρῶτα μαθήματα ἐπὶ τῆς διαλέκτου ταύτης ἐφ' ἧς συνεπλήρωσε βραδύτερον τὰς σπουδὰς αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμονὴν του.

Οὕτως ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ εὐφυοῦς βέη ἐχώρει θαυμασίως, τὰ πάντα δὲ προανήγγειλον ὅτι σπουδαῖον ἤθελε διαδραματίσει μέρος ἐν οἰφθήποτε καὶ ἂν ἐπεδίδοτο σταδίῳ· αἱ δὲ περιστάσεις δὲν ἐβράδυναν νὰ προπαρασκευάσωσι τὸ ἐνδοξον τοῦ πολυμαθοῦς Ἄλθανοῦ μέλλον.

Ὁ Σουλτάν Ἀβδούλ Ἀζίζ ἀπεφάσισεν ὅπως σχηματίσῃ ἰδιαιτερον σῶμα ὑπασιπιστῶν ἀποτελούμενον ἐκ τῶν νέων τῶν ἀνηχόντων εἰς τὰς εὐγεγεστερας τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους αὐτοῦ οἰ-

ην πρὸς τὸ ἄτομον τοῦ Ἀβεδδὶν Πασσᾶ τρέφει ἡ Α. Μ. καταδείκνυσιν ἐναργέστατα ὅτι ὁ Σουλτάνος ἐπιδοκιμάζει πληρέστατα τὴν ἐξωτερικὴν τῆς Α. Ε. πολιτικὴν.

Ἀνεξαρτήτως δὲ τῶν περὶ πολιτικῶν συζητήσεων οἱ ἐνταῦθα πρεσβευταὶ τῶν δυνάμεων ἐκτιμῶσι μεγάλως τὴν ἐξαιρετικὴν τοῦ Ἀβεδδὶν Πασσᾶ νοημοσύνην καὶ τὰς εὐκρινεῖς προσπάθειάς αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐπιλύσιν τῶν ἐκκρεμῶν πολιτικῶν ζητημάτων.

Οὐδὲν εὐκολώτερον ἢ τὸ ἐπικρίνειν τὰς πράξεις καὶ τὴν πολιτικὴν ἐν γένει τῶν ἀνωτέρων ἐνὸς κράτους λειτουργῶν· οἱ ἐπικριταὶ οὗτοι οὐδέποτε ἐννοοῦν νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν αὐτῶν τὰ ἔκτακτα προσκόμματα ἅτινα αἱ περιστάσεις, παρεμβάλλουσιν εἰς τὸ ἔργον τῶν ἀνδρῶν τούτων. Προκειμένου περὶ τοῦ νῦν ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι οὐδεὶς πλέον αὐτοῦ ἐπιθυμεῖ νὰ διεξομαλύνῃ τὰς τὸ Κράτος ἐπιβαρυνούσας περιπλοκάς· αἱ δὲ ἐνέργειαι καὶ προσπάθειαι αὐτοῦ ἡ Α. Ε. πρὸς τοῦτο καταβάλλει εἰςὶ πράγματι ἐξαιρετικά· οἱ εὐτυχήσαντες νὰ ἐκτιμῶσιν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ πολύτιμα τοῦ Ἀβεδδὶν Πασσᾶ προσόντα κατανοοῦν ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὸ ἐνεστὸς ὀθωμανικὸν ὑπουργεῖον ἀριθμεῖ ἐν τῶν φιλοπροεδεστέρων καὶ ἐνεργητικωτέρων μελῶν.

* *

Ὁ Ἀβεδδὶν Πασσᾶ εἶναι μόνον τριακονταπενταετής, ἔχει ἰλαρὰν, ἰλαρωτάτην φυσιογνωμίαν(1), ἐν τοῖς τρόποις δὲ αὐτοῦ ἐνυπάρχει εὐγένεια καὶ ἀβροφροσύνη ἧτις εἰς πολὺ ὀλίγους τῶν ἀνωτέρων λειτουργῶν ἀπαντᾶται. Καὶ ὑπὲρ τῆς μεγαλειότητος δὲ ἂν διατελῇ τις ἐναντίον τοῦ Ἀβεδδὶν Πασσᾶ προκαταλήψεως, ἀρκεῖ νὰ συνομιλήσῃ ἅπαξ μετ' αὐτοῦ ὅπως καταληφθῇ οὐχὶ πλέον ὑπὸ συμπαθείας ἀλλὰ ὑπὸ ἀληθοῦς δι' αὐτὸν ἐνθουσιασμοῦ.

(1) Μεγίστην αἰσθανόμεθα λύπην ἐπὶ τῷ ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν ἐν τῷ περιοδικῷ ἡμῶν τὴν εἰκόνα τῆς Α. Ε. Ἐν τούτοις βασιζόμενοι ἐπὶ τῆς ῥητῆς τοῦ Ἀβεδδὶν Πασσᾶ πρὸς ἡμᾶς ὑποσχέσεως ἐλπίζομεν ὅτι προσεχῶς θέλομεν δυνῆθαι νὰ παραθέσωμεν αὐτὴν ἐν τῷ "Γραφικῷ κόσμῳ."

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἔχει τι τὸ ἀρμονικὸν δυνάμει τοῦ ὁποῦο κυριεῖται ἐξ ἐφόδου τὰς συμπαθείας τοῦ μετ' αὐτοῦ συνδιαλεγόμενου. Οὐδέποτε ὑποκρίνεται· πλὴν ἐκφράζει πάντοτε μετ' ὑπερτάτης εὐκρινείας τὰς σκέψεις του, ὁσονδήποτε καὶ ἂν ᾖ τοῦτο σκληρὸν διὰ τὸν ἀπέναντί του.

Ὁμιλεῖ ἀπταιστως τὴν ἐλληνικὴν. Γνωστὴ δὲ ἡ συμπαθὴς ἐκείνη φράσις ἧτις ἀποδίδεται αὐτῷ: « Διψῶ ἐλληνικῆς γλώσσης ». Ὅσακις ἐπιτρέπουσιν αὐτῷ τούτω αἱ ἀσχολίαι του παραδίδονται εἰς τὴν ἐλληνικὴν ποιήσιν· δύο ποιήματα ἅτινα ἀνέγνωμεν τῆς Α. Ε. προδίδουσι μεγίστην λεπτότητα αἰσθημάτων(1).

Ἡ Α. Ε. εἶναι κάτοχος ἐπίσης καὶ τῆς γαλλικῆς ἢ ὁμιλεῖ μετ' ἐκτάκτου εὐχερείας.

Τοιοῦτος λοιπὸν ὁ συμπαθὴς οὗτος πολιτικὸς ὁ διευθύνων σήμερον τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους πολιτικὴν, τοιοῦτος τέλος ἡ Α. Εξοχότης ὁ ΑΒΕΔΔΙΝ ΠΑΣΣΑΣ.

ΦΩΣ ΑΖΑΠΗ. Κατ' ἐπιστολὰς νεωτέρας ἐκ Παρισίων γράφει ἡ « Ἐφημερίς » τὴν ἐσπέραν τῆς 30 παρελθόντος ἐγένετο νέον πείραμα ἐν τῷ ἐργοστασίῳ Ducretet μετ' 50 ζεύγη· τὸ φῶς ἦτο θαυμάσιον, ἰσοδυνάμει πρὸς 15, ἢ νὰ μὴ εἴπωμεν πρὸς 20 ῥάμφη φωταερίου. Τοιαύτην δὲ φωτιστικὴν δυνάμιν εἶχεν, ὥστε διὰ φακοῦ ἠδύνατο, κατὰ τὰς ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις τοῦ ἐργοστασιάρχου, νὰ φωτίσῃ εἰς ἀπόστασιν 6 μιλίων. Παρήσαν εἰς τὸ πείραμα οἱ γνωστοὶ τῆς καιωνία κ. κ. Τιμ. Ἀργυρόπουλος, Σκληθανιώτης Στροῦμπος (ἐκ Πατρῶν), Ἀντωνάκουλος καὶ Ἀντ. Βλάχος μετὰ τῆς κυρίας του. Τὴν δευτέραν ἐπρόκειτο νὰ δημοσιευθῇ ὑπὸ τῆς ἀκαδημίας τὸ ἐξαγόμενον τῶν παρατηρήσεων τῆς ἐπιτήσεως, ὅπερ ἀνυπομόνως περιμένομεν.

(1) Τὸ ἐν τῶν ποιημάτων τούτων ἐγρᾶφη ἐπὶ τῇ κατὰ τὸ 1872 συμβάσει καταστροφῇ τοῦ ἐν Σμύρῃ θεάτρου "Ἡ Κιβωτός."

Τὸ δὲ ἕτερον τῶν ποιημάτων τούτων ἐγρᾶφη ἐσχάτως ὑπὸ τῆς Α.Ε. ἐμπνευσθέντος πρὸς τούτω ὑπὸ ἑτέρου ποιήματος τοῦ κ. Ἀχιλλέως Παράσχου φέροντος τὸν τίτλον "Ὅλα Προσεύχονται" καὶ δημοσιευθέντος ἐν τῷ "Νεολόγῳ."

Ο ΣΚΟΡΦΟΣ ΤΟΥ ΚΟΖΑΚΟΥ

(Συνέχ. ἴδε ἀριθ. 342 Τεύχος ΙΑ')

— Πῶς εἶπατε. Ἐάν θὰ ἀποσταλῇ ἡ αὐτὴ... οὐδεμίαν ἔχω ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ ἐναντίου.
— Ἴσως, ἀλλ' ὅμως ἐγὼ, Κυρία δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς ἐπιβεβαιώσω τοῦτο.

Ἡ βαρωνίς μετὰ ταῦτα ἀπεχαιρέτισεν ὑπομειδιῶσα τὸν δήμαρχον καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ δημαρχείου βεβαία οὔσα περὶ τῆς μὴ ἀποστολῆς τοῦ μονογενοῦς τῆς υἱοῦ εἰς τὸν πόλεμον.
Οὕτω λοιπὸν πεποιθυῖα ὅτι ὁ υἱὸς τις οὐδόλωσ ἤπειλεῖτο ὑπὸ τοῦ νόμου, ἤρχισε νὰ σκέπτεται περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν δυστυχῶν ἐκείνων χειρονακτῶν, οἵτινες δεινῶς ἠπειλοῦντο ὑπὸ τῆς

Ἡ Κυρία Μοντριέ ραπίζουσα τὸν Κοζάκον.

σκληρᾶς μάστιγος τοῦ πολέμου, ὅστις πολλοὺς οἵτινες διέτρεχον τὸν κίνδυνον τοῦτου. ἐξ αὐτῶν εἰς ἀπαραμύθητον ἐμελλε νὰ ἐμβῆλῃ Δυστυχεῖς μητέρες, ἔλεγε καθ' ἑαυτήν, αἰτι- λύπην πρὸς κόρον τῶν ὀρέξεων ἐνὸς μονάρχου. Ἐπῆλθε δ' αὐτῇ κατὰ νοῦν, ἀναλογιζομένη τὴν μερῶν νὰ ἀσπασθῆτε διὰ τελευταίαν φοράν τὰ τύχην τῶν δυστυχῶν τούτων πλασμάτων, ὅπως τέκνα σας καὶ νὰ ἀπευθύνητε αὐτοῖς τὸ τελευ- παραμυθῆ ὅσους καθ' ὁδὸν ἀπήντα ἐξ ἐκείνων, ταῖον χαῖρε!

σοί ἐνέπνευσε τὰς σφαλεράς καὶ ἀλόγους ταύτας ἰδέας; . . . Ἀποσκοράκισον ταύτας, υἱέ μου! . . . Ὁ νόμος, τὸν ὅποιον μοὶ ἀναφέρεις, καθιερώθη δι' ἡμᾶς, μάλιστα! . . . Ἡ κυβέρνησις ὅμως θὰ κατεγράτο αὐτοῦ προσπαθοῦσα νὰ σὲ ἀποσπᾷ ἐκ τῶν χειρῶν μου! . . . Δὲν εἶσαι εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσῃς ταῦτα! Ἐγὼ ὅμως τὰ γνωρίζω . . . τοῦτο ἀρκεῖ . . . Οἱ ἄλλοι; . . . Οἱ ἄλλοι δύνανται νὰ φονευθῶσιν! οὐδόλως τοῦτο ἀφορᾷ ἡμᾶς. . . . Τί ὀφείλομεν εἰς αὐτούς; οὐδέν. Τί ζητοῦμεν παρ' αὐτῶν; οὐδέν . . . εἰμὴ νὰ μᾶς ἀφῆσῃσιν ἠσύχους . . . πάντοτε . . . ἐμὲ πλησίον σου . . . Ὑπάρχει δι' ἡμᾶς ἐτέρα εὐτυχία εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἀνωτέρα αὐτῆς. Εἶσαι εὐτυχῆς, μοὶ τὸ εἶπες . . . διὰ τί λοιπὸν θέλεις νὰ διαταράξῃς τὴν εὐτυχίαν σου; . . . Καὶ πρῶτον γνωρίζεις καλῶς ὅτι δὲν δύνασαι, δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα! . . . Ἄλλωστε θὰ περιπέσῃς εἰς ἐγκλημα ἀχαριστίας, σκληρότητος. . . . Τί δὲ θὰ ἀπογίνῃ ὅταν παύσω πλέον νὰ ἀκούω καθ' ἐκάστην πρωΐαν τὴν γλυκεῖαν σου φωνὴν νὰ μοὶ λέγῃ: «Καλὴν ἡμέραν, Μῆτερ!» Ἡ ζωὴ μου ἀπασα ἐξαρτᾶται ἀπὸ σοῦ τέκνον μου . . . τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθ' ἣν θὰ παύσω πλέον ἀκούουσα τὰς λέξεις σου ταύτας. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν οἱ ὀφθαλμοί σου οὗτοι θὰ παύσωσιν ἀτενίζοντές με, εἴξευρε, ὅτι θὰ ἀποθάνω ἐκ τῆς λύπης μου! . . . νομίζω δὲ, καὶ ἔχω πλήρη πεποίθησιν, ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖς νὰ ἀποθάνω! δὲν ἔχει οὕτω;

(ἀκολουθεῖ).

ΠΕΡΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδε τεῦχος Γ' Α.)

Ἄλλ' ἰδοὺ τρίτη ἄλλη τάξις πρὸς συνδιαλλαγὴν τῶν οὕτω κεχωρισμένων, καὶ τοσοῦτον ἀπεχουσῶν δύο μεριδῶν, παρίστατο μεσάζουσα, ἵνα λύσῃ τὸ μεσότοιχον καὶ ἀποκαταλλάξῃ ἀμφοτέρους. Καὶ οὗτοι δὲν παρουσιάζονται μὲ ἀπλοῦς λόγους ἔξεις καὶ ἀρεσκείας, οὐδὲ ἀσυζητητὴ τὰ ἐθνικὰ ἀπορρίπτουσιν, ὡς καὶ οἱ πρωτοῦργοι τῆς τρίτης τάξεως τοῦ παραβολικοῦ ἐκείνου κήπου, οἵτινες ἀφ' ἐνὸς παραδεχόμενοι ὅσα εἰσέτι σώζονται ἐν τῷ κήπῳ λείψανα τῶν ἀρχαίων, ἀφ'

ἐτέρου προτείνουσιν ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσι τεχνίται καὶ κηπουροὶ ξένοι οἵτινες ἀρχὴν θέμενοι τὴν ἐκ τῆς καλλιεργείας τῶν ἄλλων κήπων πολυπειρίαν ἐπαναφέρωσι τὸν κήπον εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ καλλονήν, ὥστε ἀποδεικνύουσιν ἑαυτοὺς ὅτι εἶναι ἐκ τῶν τεχνικωτέρων καὶ ἐνθερμωτέρων προασπιστῶν τῆς πρώτης τάξεως, ἀλλ' ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ προκείμενον. Οἱ τῆς τρίτης τάξεως λοιπὸν οὗτοι ὁπαδοὶ ἀφοῦ δὲν ἀπορρίπτουσιν ἀσυζητητὴ τὰ ἐθνικὰ θωπεύουσι μᾶλλον ταῦτα, καὶ ἀποδεχόμενοι εἰς πρῶτην μάλιστα ἀρετηρίαν, οὐδὲν οὐδαμοῦ ἀποφαίνονται κατὰ τῆς Ἐθνικῆς μουσικῆς. Ἰσχυρίζονται δὲ μόνον ὅτι ἐκ τῆς πολυετοῦς βαρβαρότητος ἐξηφανίσθη πᾶσα ἡ ἀρχαία αὐτῆς καλλονή, ἐκ δὲ τῆς μετὰ τῶν Τούρκων ἀναμίξεως, εἰσῆχθησαν ἐν αὐτῇ τσοαῦτα ξένα καὶ ἀλλόφυλα μέλη, ὥστε μετέβαλον σὺν τῇ μορφῇ καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς. Καὶ περὶ μὲν τῆς Ἐξωτερικῆς Ἑλληνικῆς μουσικῆς οὐδὲ λόγος κἂν γίνεται παρ' αὐτοῖς· τὰ δημοτικὰ ἄσματα ἀφίνονται εἰς τὸν ὄχλον καὶ εἰς τοὺς χωρικούς. Τὰ δὲ ἠρωϊκὰ ἐκεῖνα μὲ τὰ ὁποῖα οἱ πατέρες ἡμῶν ἐνθουσιῶντες, ἔστησαν καὶ παρέδωκαν εἰς ἡμᾶς φαινήν κρηπίδα ἐλευθερίας τὰ κατέταξαν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς φιλολογίας καὶ εἰς τὸ Μουσεῖον τῶν ἀρχαιοτήτων. Ἐρχόμενοι δὲ εἰς τὴν μουσικὴν τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀκολουθίαις ἁσματῶν, δὲν παρουσιάζονται μὲ τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐτοιμότητα τῶν τῆς πρώτης κατηγορίας, ἀλλ' εὐλαβεῖα φερόμενοι (βεβαίως ἀνυποκρίτως) διστάζουσι ν' ἀποφανθῶσι διαρρηδὴν ὑπὲρ τῆς ἀρδῆς ἀποσκορακίσεως τῆς οἰασδῆποτε μουσικῆς ἐκείνης, ὑπὸ τὸ μέλος τῆς ὁποίας νηπιόθεν ἤκουον ὑμνολογούμενον τὸ θεῖον, καθὼ δὲ ἐπιστήμονες διδάσκουσιν ὅτι πρέπει μὲν νὰ διατηρηθῶσιν τὰ Ἐκκλησιαστικὰ μέλη εἰς ἀρχαῖα καὶ σεβαστὰ, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ κανονισθῶσι κανῶν δὲ καὶ τύπος ἡ εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ ἀφοῦ δὲ ἀποσκορακισθῶσιν τὰ ἔρρινα καὶ πᾶν ὅ,τι ξένον Τουρκικὸν ἐν αὐτοῖς εἰσέρουσε, καὶ πᾶν τὸ ἀντικείμενον εἰς τὴν κατὰ τοὺς ἐπιστημονικούς κανόνας ἔρρυθμον μελωδίαν νὰ τελειοποιηθῇ διὰ τῆς συνωδίας καὶ ἄλλων φωνῶν· τοιοῦτοτρόπως δὲ ἐν ᾧ τηροῦμεν τὴν βάσιν κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν ἔχομεν καὶ τὴν τελειοποίησιν διὰ τῆς τετραφωνίας εἰς ὄλως διάφορον θέσιν εὐρισκόμεθα πρὸς τοὺς διαλλάκτας ταύτης, ἐπειδὴ ἐνῷ ἀσπάζονται καὶ προεξάρχουσι μεταξὺ τῶν πρώτων, θέλουσι νὰ φαίνωνται μεταξὺ τῶν δευτέρων, πρέπει ὅμως νὰ γίνῃ διάκρισις ἁσματικὴ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς χορείας ταύτης πολλοὶ τῶν ἐπιθυμούντων τὴν βελτίωσιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς εἰλικρινῶς νομίζουσιν ὅτι ἐπιτυγ-

Ὁ Χάνης τῆς Χίβας Σαῖτ Μωχαμέτ.

ΓΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΑ

(Διήγημα Ἀλεξάνδρου Δουμαῖ).

(Συνέχεια, ἴδε σελ. 351 τεῦχος ΙΑ')

Καὶ τὸ αἷμα του καταπραύνεται ἤδη, τὸ μείδιμα ἐπανθεῖ εἰς τὰ χεῖλη του· ὁ νοῦς του ὑπολαγίζει, ἐξετάζει, διατάσσει τὰ σχέδιά του· ἡ καρδιά του ὑπολέγει ὕμνον εὐγνωμοσύνης. Ἡ Ἰωάννα ἐσώθη.

Ἄλλ' ὄχι, πάρωρος ἡ ἴασις. Ἡ Κ. Μαίλλαν

ἠκολούθησεν ὄραν πρὸς ὄραν, κρυφίως, τὴν πρόβον τῆς νόσου, ἥτις τὸ δεῦτερον ἤδη κατέλαβε τὸν Γάστωνα. Εἶδε τοὺς ἀγῶνάς του καὶ τὴν ἀπάγωνσίν του. Τὸ πᾶν τετέλεσται. Εἶναι ὁ κακὸς δαίμων τῆς εἰμαρμένης αὐτοῦ. Ἐνόσω θὰ ζῆ, θὰ ὑποφέρῃ αὐτός· ἀλλ' ἀποθανούσης, τούναντιον, τὸ μέλλον θέλει μειδιάσει ἀκόμη πρὸς τὸν Γάστωνα . . . Τὴν ἀγαπᾷ βεβαίως, ἀλλ' εἶναι νέος, θὰ παρηγορηθῇ ὁ μαρτίων θέλει τὸν δεχθῆ πλῆσιον του, ὁ ἄσωτος υἱός, ἐπιστρέφων, εὕρισκει πάντοτε ἀνικτὰς τοῦ πατρὸς τὰς ἀγκάλας, τὰ χεῖλη αὐτοῦ πάντοτε ἔτοιμα νὰ τυγχυρῆσῃσι. Θέλει ἐπαγακτήσει ἐν μέσῳ τῆς κοινωνίας τῆς

ἐξ αὐτῶν εἰσερχομένην ἔκουσίως εἰς οἰκίαν μέχρι τότε ξένην.

Ἐν τούτοις ὁ νεόνυμφος δὲν ἔχει οὐδαμῶς ἐτι ἰδεῖ τοὺς χαρακτῆρας ἐκείνης εἰς ἣν εἶναι συνδεδεμένος διὰ δεσμοῦ ἱερωτάτου. Ὁ νεόνυμφος δύναται νὰ δεῖξῃ αὐτὴν εἰς τοὺς γονεῖς του ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τῇ ἀφαιρέσῃ τὴν καλύπτραν. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐπιφυλάττεται εἰς τὴν μητέρα ἢ εἰς μίαν συγγενῆ τῆς νεονύμφου, καὶ ἐκτελεῖται ὑπ' αὐτῶν ὡς ἡ τελευταία πράξις τῆς ἐξουσίας αὐτῶν. Τότε οἱ προσποιηταὶ οἰμωγαὶ τῶν γυναικῶν μεταβάλλονται εἰς μακαρισμοὺς οὓς ἀπευθύνουσιν εἰς τὸν νεόνυμφον, λέγοντες συνάμα, ἀνέθαρων ὡς σελήνη λαμπρῶς φωτοβολοῦσα ἐν τῷ πληρώματι αὐτῆς. Προστοιμάζεται γεῦμα μεθ' ἐνδύοντες αὐτὴν τὸ δεύτερον τοῦ γάμου (νυμφικόν) ἔνδυμα ἄδουσιν οὕτω:

Κυανᾷ ἐνδεδυμένη,
κυανᾷ καλλωπισμένη,
καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανόν,
παριστᾶς ὡς σκοτεινόν.

Εἰς τὸ βλέμμα μ' ἀντικρίζεις,
ὅταν μὲ ἐνατενίζης,
ὡς σελήνη θερινή,
ἐν νυκτὶ χειμερινή.

Εἶτα τὸ τρίτον ἔνδυμα καλύπτοντες ἅμα διὰ πέπλου καταλλήλου τὰ πλούσια καὶ ἄφθονα αὐτῆς μαλλία.

Παρειᾶς ἔχεις κρυμμένας,
καὶ μὲ μαῦρὰ καλυμμένας,
καὶ κατὰπυκνα μαλλιά,

Τὴν αὐγὴν, τῇ λέγω, κρύπτεις,
καὶ τὰ κάλλη σου καλύπτεις,
μὲ τὰ σκιερὰ αὐτά;

— Ὅχι, φίλε ἀπεκρίθη,
καὶ εὐθὺς ἀπηλογῆθη,
τὴν σελήνην μὲ αὐτὸ
κρύπτω σύνεφον ἐδῶ.

κείνης ἦν μέλλει νὰ νυμφευθῇ ἵππον, ὅπλα καὶ χρήματα, ἔθιμον ὅπερ ὀφείλεται εἰς τὴν ἀπλοϊκότητα τῶν ἡθῶν καὶ ἴσως εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν τιμαριωτικῶν θεσμῶν οἱ ὁποῖοι ἐπικρατοῦσι πάντοτε εἰς τὴν Ἀνατολήν.

Εἶτα τὸ τέταρτον ἔνδυμα.

Μὲ συστολὴν αἱ χάριτες τὴν εἶχον καλλωπίτη,
κ' ἡ τύχη μὲ χαρίσματα ἄπειρα τὴν δωρίσει.
Ὅταν τὴν εἶδ' ὁ ἥλιος ἀμέσως ἐκαλύφθη,
κ' εἰς νέφος σκιερώτατον διὰ μιᾶς ἐκρύφθη.
— Ἐχει αὐτὴ ἀνέκραξεν, ἀκτῖνας λαμπροτέρας,
κ' ἀπὸ τὰς ἰδικὰς μου δὲ πολὺ ζωηρότερας.

Καὶ εἶτα τὸ πέμπτον ἔνδυμα.

Τοὺς μελανοὺς τῆς πλοκάμους βλέπεις;
αἱ ὀφιοειδεῖς εἶναι τραῖ τῆς (1)
Μὲ ἰλαρότητα φαινομένην,
καρδίαν ἔχει ἐσκληρομένην.
εἶναι ἀμάλακτος ὡς γρανίτης,
ἢ ἄσπλαγχνος πονηρὰ ψυχὴ τῆς,
ἀδιακόπως τὰ βέλη ρίπτει
συνειδὸς πώποτε δὲν τὴν τύπτει
ὁπότεν θέλω νὰ τὴν ἐγγίσω,
καὶ μὲ τὴν χεῖρα τότε τολμήσω,
νὰ περιπτύξω τὸν τράχηλόν τῆς,
ἀμέσως αὐτὴ τὸ ἔνστικτόν τῆς,
βάλλει εἰς πράξιν καὶ μ' ἀπονίαν,
μὲ ἀπωθεῖ εὐθὺς καὶ κακίαν.

Μετὰ ταῦτα ἀρχιζούσης τῆς μουσικῆς συγκειμένης ἐξ ἀνατολικῶν ὀργάνων συνέρχεται ὁ χορὸς ὃν συναποτελοῦσι δύο παῖδες δυοκαίδεκα ἢ τρισκαίδεκα ἐτῶν, μετρημεισμένοι εἰς γυναϊκας φοροῦντες μεγάλας ποδήρεις (φούστας) καὶ ἔχοντες μακρὰν κόμην. Εἰς τὰς χεῖράς των κρατῶσι κρόταλα ὀρειγάκινα ἢ κρούοντες περιστρέφονται βραδέως ρίπτοντες τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ ὀπίσω ὅπως κυμανθῆ ἡ κόμη των καὶ ἀνυψοῦσιν εἰς τὸν ἀέρα τοὺς βραχίονάς των διὰ νὰ δεῖξωσι τὴν ὀσφύν των, ταπεινούμενοι δὲ ἐνίοτε ὅπως ἀντηχῆσωσιν οἱ κωδωνίσκοι των πλησίον τοῦ ἐδάφους ἢ πλησιάζοντες αὐτοὺς εἰς τὰ ὠτά των προσποιῶνται ὅτι ἀκούουσιν τὸν ἦχον μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ἐκ διαλειμμάτων δὲ τὰ ἐλεεινὰ ταῦτα παιδία συνοδεύουσι τὸν χορὸν των διὰ θρηνώδους καὶ μονοτόνου ᾠδῆς, ὕστερον, αἴφνης, ἀναπηροῦσι σείοντες τὴν κεφαλὴν ὡς μετὰ παραφορᾶς καὶ ἐκβάλλουσι φωνὰς τὴν μακρὰν κόμην των καὶ τοὺς εὐρεῖς χιτῶνάς των κινοῦντες ἀτάκτως, ἐνῶ τὰ ὄργανα ἐξακολουθοῦσι παίζοντες ζωηρότερον.

Δέκα ἡμέρας μετὰ τοὺς γάμους αὐτῶν οἱ νεόνυμφοι ὀφείλουσι νὰ ἐπισκεφθῶσι τοὺς γονεῖς τῆς γυναικῆς, οἵτινες δίδουσιν εἰς αὐτοὺς δῶρα.

(1) Τραῖ=κλωσταί=πλεξίδες.